

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 1672/2022
15.06.2022. године
Београд

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Добриле Страјина, председника већа, Гордане Комненић, Драгане Миросављевић, Весне Субић и Јелице Бојанић Керкез, чланова већа, у парници тужиље АА из ..., чији је пуномоћник Срђан Алексић, адвокат из ..., против туженог АД за железнички превоз путника „Србија воз“ са седиштем у Београду, ради исплате накнаде трошкова за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора, одлучујући о ревизији тужиље изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 3125/21 од 12.11.2021. године, у седници одржаној 15.06.2022. године, донео је

РЕШЕЊЕ

ДОЗВОЉАВА СЕ одлучивање о посебној ревизији тужиље изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 3125/21 од 12.11.2021. године.

УКИДАЈУ СЕ: пресуда Апелационог суда у Београду Гж1 3125/21 од 12.11.2021. године и пресуда Првог основног суда у Београду П1 3426/19 од 15.03.2021. године и предмет **ВРАЋА** првостепеном суду на поновно суђење.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П1 3426/19 од 15.03.2021. године, ставом првим изреке, одбијен је тужбени захтев тужиље да се обавезе тужени да тужиљи на име накнаде трошкова за исхрану у току рада за период од октобра 2016. године закључно са априлом 2018. године исплати појединачно одређене новчане износе са законском затезном каматом на сваки појединачни износ, као у његовом садржају. Ставом другим изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиље да се обавезе тужени да тужиљи на име накнаде трошкова регреса за коришћење годишњег одмора за период од октобра 2016. године закључно са априлом 2018. године исплати појединачно одређене новчане износе са законском затезном каматом на сваки појединачни износ, као у његовом садржају. Ставом трећим изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиље да се обавезе тужени да тужиљи на име накнаде трошкова за исхрану у току рада за период од октобра 2016. године закључно са априлом 2018. године исплати појединачно одређене новчане износе са законском затезном каматом на сваки појединачни износ, као у његовом садржају. Ставом четвртим изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиље да се обавезе тужени да тужиљи на име накнаде трошкова регреса за коришћење годишњег одмора за период од октобра 2016. године закључно са априлом 2018. године исплати појединачно одређене новчане износе са законском затезном каматом на сваки

појединачни износ, као у његовом садржају. Ставом петим изреке, решено је да свака странка сноси своје трошкове поступка.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 3125/21 од 12.11.2021. године, одбијена је као неоснована жалба тужиље, потврђена првостепена пресуда и одбијен захтев тужиље за накнаду трошкова поступка по жалби.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужиља је благовремено изјавила ревизију због погрешне примене материјалног права на основу члана 404. Закона о парничном поступку, ради разматрања правних питања у интересу равноправности грађана, као и ради уједначавања судске праксе.

Имајући у виду судску праксу у истој правној ситуацији изражену у пресудама Врховног касационог суда, на које је ревидент указао, Врховни касациони суд налази да су испуњени услови из члана 404. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ број 72/11...87/18), да се ревизија сматра изузетно дозвољеном, ради уједначавања судске праксе, па је донео одлуку као у првом ставу изреке.

Одлучујући о ревизији на основу члана 408. ЗПП, Врховни касациони суд је утврдио да је ревизија тужиље основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП на коју Врховни касациони суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању тужиља је код туженог засновала радни однос анексом уговора о раду, када је он у августу 2015. године одлуком Владе Републике Србије основан као друштво стипендијалац имовине АД „Железнице Србије“ Београд. Према закљученом анексу уговора о раду, запослени има право на зараду, зараду по основу остварених резултата рада, увећану зараду, накнаду зараде, накнаду трошкова и друга примања у складу са законом и колективним уговором, а зарада се састоји од зараде за обављени рад и време проведено на раду, зараде по основу доприноса запосленог пословном успеху послодавца и других примања по основу радног односа у складу са колективним уговором. У спорном периоду на снази је био (након извршених статусних промена код туженог Железнице Србије АД), Колективни уговор („Службени гласник Железнице Србије“ број 4/15 од 24.03.2015. године). Вештачењем је утврђено да је тужиљи вршен обрачун зараде тако што се утврђивао месечни износ основне зараде, а иста је обрачунавана као производ вредности једног радног часа, коефицијента посла и остварених ефективних часова рада, с тим да се на основу достављених обрачунских листа не може утврдити да ли је у вредности једног радног часа садржан и износ на име трошкова за исхрану у току рада и регрес за коришћење годишњег одмора.

Код овако утврђеног чињеничног стања, нижестепеним одлукама одбијен је тужбени захтев за исплату накнаде регреса за годишњи одмор, као и накнаде на име трошкова исхране у току рада, уз закључак судова да су ови трошкови тужиоцу исплаћени кроз вредност обрачунатих и исплаћених часова рада, те да нису од утицаја чињенице што ове накнаде нису вредносно исказане, нити се може утврдити у ком проценту учествују у вредности једног радног часа.

Врховни касациони суд налази да у побијаној одлуци због погрешне примене материјалног права, чињенично стање није потпуно утврђено.

Чланом 104. став 1. Закона о раду („Службени гласник РС“ број 24/05, 61/05, 54/09, 32/13 и 75/14) прописано је да запослени има право на одговарајућу зараду која се утврђује у складу са законом, општим актом и уговором о раду, а према одредби члана 105. став 3. тог закона, под зарадом се сматрају сва примања из радног односа осим накнада трошкова запосленог у вези са радом из члана 118. тачка 1. до 4. и других примања из члана 119. и члана 120. тачка 1. овог закона. По члану 118. став 1. тачка 5. и 6. Закона о раду запослени има право на накнаду трошкова у складу са општим актом и уговором о раду и то за исхрану у току рада и за регрес за коришћење годишњег одмора. По члану 121. став 1. истог закона послодавац је дужан да запосленом приликом сваке исплате зараде и накнаде зараде достави обрачун.

Колективним уговором "Железнице Србије" АД („Службени гласник Железнице Србије“, број 4 од 24.03.2015. године) регулисано је да одредбе које се односе на обрачун и исплату зараде, накнаду зараде и осталих примања запослених се примењују од 01.02.2015. године. По члану 57. у вредност једног радног часа укључена је месечна вредност за исхрану у току рада и вредност 1/12 регреса за коришћење годишњег одмора.

Врховни касациони суд сматра да конкретизација права из наведене одредбе КУ (из 2015. године) није извршена, односно да се из овако утврђене вредности радног часа не може утврдити који износ представља накнаду трошкова исхране и регреса, јер она није одређена у номиналном износу ни анексом, а ни у обрачунским листама за исплату зарада тужиоцу. Осим тога, висина накнаде за исхрану у току рада и накнаде за регрес за коришћење годишњег одмора мора бити одређена у истом номиналном износу за све запослене без обзира на њихово радно место, коефицијент за обрачун и исплату зараде и на њихову стручну спрему. Због тога се не може прихватити становиште нижестепених судова да је вредност ових трошкова урачуната у вредност радног часа, без одређивања висине накнаде у номиналном износу, јер у том случају висина накнаде за исхрану и регрес не би била иста за све запослене, већ би директно зависила од висине коефицијента за конкретно радно место, односно била би у директној сразмери са коефицијентом радног места што није правилно.

Имајући у виду наведено, нижестепени судови због погрешне примене материјалног права нису оценили правилност обрачуна и висину тражене накнаде за топли оброк и регрес, дат у налазу и мишљењу вештака, због чега је чињенично стање остало непотпуно утврђено, па нема услова за преиначење нижестепених пресуда. Висина регреса и топлог obroка може се утврдити вештачењем на основу параметара из ранијих општих аката на основу законске или судске аналогије, па ће првостепени суд оценити правилност налаза и мишљења вештака на основу члана 8. ЗПП.

На основу члана 416. став 2. ЗПП, Врховни касациони суд је одлучио као у изреци.

**Председник већа-судија
Добрила Страјина,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић